

Ferie i Tyskland og Frankrig – 3 måneder

Vi startede i vores Bürstner Marano 640 den 27. februar 2009 fra Værløse, kørte via Rødby gennem Tyskland ind i Frankrig ved Strassburg til Seillans nær Nice, via Narbonne til Toulouse, fra Toulouse til Dijon og derfra til Freiburg i Sydtykland og via Baden-Baden til Kassel, Lüneburg og hjem til Værløse den 16. april 2009.

Vi startede turen med det fortsat at ville besøge en god veninde i Seillans i Sydfrankrig, og derefter en god ven nord for Malaga i Spanien. På turen hjem ville vi se Lüneburger Heide, som vi ofte havde kørt igennem, som de fleste jo gør det på turen sydpå. Som det fremgår af beskrivelsen kom vi ikke til Malaga, der var så meget at se og opleve i Frankrig og Tyskland, og det ville have lagt nogle tusinde kilometer til turen, som ville vare alt for mange uger, med den dagmarch vi havde.

Praktiske erfaringer

Gas

Vi har for 1½ år siden selv importeret bilen ½ år gammel fra Tyskland og har fået indrettet den til at kunne bruge både tyske og danske flasker. Forud for turen havde vi forsøgt at finde ud af, hvordan vi kunne få fyldt vores gasflasker i Frankrig og Spanien, men det var ikke muligt at finde ud af hjemmefra trods mange ihærdige forsøg. Så vi startede hjemmefra med en tysk flaske og en BP flaske - man må maksimum have 2 flasker med, når man krydser en grænse. I februar er det stadig ret så koldt, og vi ville bruge god tid på vejen ned, så vi kunne forudse, at vi måtte finde en løsning undervejs.

I Tyskland kunne vi bytte den tyske flaske på tankstationerne (dyrest), i byggemarkeder og på campingpladser. Ingen problemer - men store prisforskelle: 16-20€

Da vi netop landede i Frankrig i en snestorm, fik vi at vide af en tysker, at man i Cassino supermarked eller på en Carrefour tankstation kunne købe en hvid gasflaske på 13 kg, som i størrelse og forskrning passede med de tyske flasker. Det gjorde vi og lagde den tomme, tyske flaske i bagagerummet, men der var desværre et par fejl ved den oplysning. For det var en Butan gasflaske, som ikke kan bruges ved en temperatur under +5° (og vi havde stadig nattefrost flere nætter), og flasken er praktisk talt er umulig at få byttet/slippe af med, for vi kunne ikke finde et Cassino supermarked eller en tank, der havde gas. Vi fandt derfor aldrig ud af, om flasken også kan fås i propan. Vi gav 19€ for gassen og 1€ for flasken.

Efter et par nætter hvor vi havde tæret på den sidste sjat propan i vores danske flaske - og alligevel havde lidt startproblemer om morgenen, fordi vi havde sparet for meget, endte vi med at aflevere den halvfulde hvide flaske på en Total tankstation og i stedet betale 18€ i pant for en fyldt 13 kg Total-propangas flaske (som også passede i de tyske mål og forskrninger) og 32€ for gassen. Det var dyrt! Vi byttede den en gang undervejs, og da betalte vi "kun" 29€ for 13 kg. propangas. På vejen hjem afleverede vi pantflasken på en Total-tank i Belfort (i krydset mellem D13 og E54) og fik pant-pengene retur. Fordi det var søndag, var mange af Total-tankene, der jo er bemandede, lukkede, så det tog lidt tid at finde én, der var åben og som kunne tage flasken retur.

Der står 37 bar på flaskerne, og det var vi lidt usikre på. Men tankindehaverne sagde at alt var OK, og gas skulle vi jo have. Da vi kom hjem checkede vi det, og det er prøvetrykket for stålflasken, der står der, mens gastrykket i gasflaskerne alene afhænger af temperaturen og gas-typen.

Vand

I begyndelsen af vores tur var det lidt besværligt at få fyldt friskvand på tanken, for i Tyskland og i det nordlige Frankrig var vandet på tømmedepladserne og på campingpladserne ofte lukket pga. frostrisiko. Vi klarede det rimeligt med lidt ekstra motion ved hjælp af vores 10 l. vandkande, en ren tragt med lang snøvs og vores sammenklappelige slange med 1/2" og 3/4" forskruninger til.

Strøm

På de fleste tyske Stell-pladser er der strøm, som man aftager efter forbrug eller pr. tilslutning. Nogle steder er det gratis, men ofte er det godt at have 50 Cent stykker. I Frankrig, når der er tilslutning (det er der nogle gange), betaler man for, om man er tilsluttet eller ej. Typisk 1-2 € Vi har små "oversætterledninger" med stort set alle stiktyper med, men på hele turen brugte vi kun det blå CEE-stik.

Tømning

De fleste Stell-pladser er tømning af toilet og vogn gratis/med i prisen. Men når der er lukket for vandet på grund af frost, må man nogle gange skylle toiletkassetten i spildevandet fra bilen. Og det går jo også fint.

Andet affald. Sorteringsaffald

Det kan være svært at komme af med metalaffald i Tyskland, ligesom i Danmark, overser man problemet med ikke-pant dåser og diverse dåser. Almindeligt affald og flasker kan man aflevere mange steder.

I Frankrig har man forskellige systemer rundt om i landet med 1-6 sorteringer. Ofte sorteres al emballage (dåser, plastflasker, glas, pap og mælkekartoner) i én container, men nogle gange sorterer man glas for sig. Til gengæld findes der ikke noget pant-system. Men alle steder sorterer man, og systemerne er langt bedre respekteret end i Danmark, så der er vældig rent på pladserne i Frankrig.

At finde vej - motorveje - Frankrig

Vejene er ved at skifte numre. Og desuden er det helt normalt at en vej, som hedder D83 bliver til N2083 og senere til N1083 eller noget helt andet, der lugter lidt af nummer. Systemet fandt vi aldrig, men vi blev ret rutinerede i at gætte, hvor vi kørte og var på vej hen.

På motorvejene kan man betale med - Franske! kreditkort. Og med mønter hvis man er personbil. Som camper havde vi svære problemer, fordi der er 2,10 m højdebegrænsning som personbil, og som camper kan man ikke nå møntboksen, hvis den er der, kun betale med kort. Ved de store byer er motorvejene gratis, men pludselig bliver man fanget, og så kan det være svært at komme ud. Nogle gange kan man være heldig at sende passageren ud og betale først og så går bommen op, men det kræver at adgangen tillader mere end 2,1 m.

Vi undgår dem helst!

"Karen" er vores hjælper og problembarn. Hun har fået mundkurv på, for hendes insisterende tale irriterer Jytte grænseløst - uanset sproget. Hun er oprindeligt en Garmin 255W, og hun har fået alle de informationer, vi har kunnet skaffe hende. Og alligevel jager hun os meget gerne ind på smalle,

hvide veje med viadukter og huse, der tillader max. 2 m. bredde eller 2,5 m. højde, hvis hun ser sin fordel i det. Hun aner ikke, at vi er en camper og skal have plads, og at vi ikke bør køre over broer, der kun kan bære cykler. Og når vejene er meget snørklede, og skiltene anbefaler køretøjer over 6 meter at finde en anden vej, blæser hun det en march. Hvis hun stilles til hurtigste rute er det kun motorvejene der duer, uanset at man skal køre en kæmpe omvej for at bruge dem. Til gengæld er hun uforlignelig i at finde koordinater om natten.

Vi supplerede undervejs "Karen" med manuelle detailkort, og det var en stor hjælp. De købes med fordel i de store supermarkeder.

Glatførekursus med Camper - dæk

Vi tog på glatførekursus med camperen på Sjællandsringen med FDM, inden vi tog af sted. Det medførte, at vi skiftede fra Michelin Camperdæk til Vredestein Comtrac Winter, som fik de bedste tyske anmeldelser til generelt vinterbrug for campere. Derpå tog vi på Sjællandsringen igen og bremsede da mere end dobbelt så godt på våd og isbelagt vej. Py-ha, en god oplevelse.

Det var en vidunderlig oplevelse at have gode vinterdæk på, da vi kørte slalom i snestorm gennem de franske bjerge. Men på vejen hjem oplevede vi, at vores camper er i overkanten af vægtgruppen til dækkende, og at den derfor sejlede lidt, efterhånden som det blev varmere i slutningen af marts og april. Vi skifter derfor til en tungere vægtgruppe af Vredestein vinterdæk eller må finde et helår dæk til en større fælg, for de findes ikke til vores fælgstørrelse.

Vejret

I Tyskland på vejen ned i februar havde vi 0-12 grader, lidt regn og lidt sol. Det var OK. Det sidste regn og sne fik vi i de høje bjerge omkring Grenoble. I de høje bjerge i Frankrig havde vi let nattefrost og ca. 15 grader og sol om dagen og ellers havde vi fint tørvejr og sol med 15 - 25 grader, så vi var nydeligt lysebrune og næsten flygtede mod kølige egne i slutningen af april (Jytte kan ikke lide varme).

Vi havde rigtig meget "glæde" af Mistralen i Frankrig. Vi mødte camperfolk, der var på vej hjem fra 22-25 grader og Mistral i Spanien, men som virkelig havde frosset på grund af vindhastigheden. Man bliver rigtig træt af al den storm, for den er så kraftig, at man bliver gennemblæst i hovedet og kroppen, og bilen duver og gynger, uanset om man kører eller ej. Når den var stærk, kunne vi kun køre 70 km/h og søgte pladser med læ for at kunne sove ordentligt.

Vores gode, franske veninde fortalte os, at Mistralen altid varer et ulige antal dage. I begyndelsen holdt vi regnskab med det, til sidst prøvede vi bare at vænne os til det og leve med det. Men også franskmændene er rigtig trætte af den.

Når det så var lidt mere stille, var det et vidunderligt forårsvejr. Frisk og godt og lidt som april-maj herhjemme.

Diesel - og Benzin

I Tyskland kan man bruge Visakort på alle tanke, idet de er bemandede. I Frankrig er de fleste tanke ubemandede, og her kan man kun bruge fransk Visakort. Så vi måtte betale lidt ekstra og bruge de lidt dyrere, bemandede tanke, hvor man kunne bruge udenlandsk Visakort.

I Frankrig er dieselhåndtagene ofte gule - det er de specielle benzinhåndtag også hos Shell i Danmark, og det er dyrt at tage fejl.

Overnatning

Vi kom stort set kun på campingpladserne, når vi skulle vaske tøj, ellers holdt vi på de Stell-pladser, der er i eller udenfor langt de fleste tyske byer og på de Aires, der er i Frankrig, som ligger lidt mere spredt, nogle gange naturskønt, andre gange helt centralt. Kun enkelte gange holdt vi alene, vi ville helst have natligt selskab af andre. Pladserne er ofte gratis at holde på, når der er betaling er det typisk 3-5€ enkelte op til 8€

Som forberedelse hertil havde vi købt den tyske BordAtlas med tilhørende CD Rom, som lige passede ind i Karen, vores GPS-dame. Og så havde vi købt All the Aires in France og også i Spanien og Portugal - de er rigtig gode og købes online hos www.vicarious-shop.co.uk Desuden købte vi Camping Card ACSI, rabatkortet for lavsæsonen for ca. 100 kr. med en god bog (på dansk) over 1601 campingpladser i Europa, der koster fra 11-15 €i lavsæsonen (ofte incl. strøm), og den havde vi megen glæde af. Dens GPS-koordinater er i 100-dele, og det skal man lige vænne sig til. Camping France 2006 faldt vi over brugt på biblioteket og tog med, men brugte den kun lidt.

Rejsebøger - turist i udlandet

Vi havde købt politikens rejsebøger for diverse lande, vi kunne tænkes at komme til. De var faktisk for dårlige og meget perifere. Vi havde også den engelsksprogede Eyewitness Travel for Tyskland, og den er langt bedre. Selv i meget små byer er der turistkontorer, og desuden havde Karen indimellem gode ideer til sjove seværdigheder, som vi ellers ikke ville have opdaget.

Vi havde ingen planer lagt hjemmefra og havde forberedt os meget lidt - vi ville rejse som vejret, tilfældet og humøret bestemte. Det passer os godt.

Internet

Vores trådløse dongle havde en fejl, som Jytte sent erkendte. Men da vi købte en ny, gik det fint. På McDonalds (på Lauriberts fransk: "Makke Do") er internet inklusiv i kaffen, eller hvad man nu køber. Flere campingpladser har sikkert net med password, og man kan nogle gange fiske et åbent net i kort tid, så man kan se vejret, når man holder centralt i en by.

Penge og kort - sygeforsikring

Vi havde lidt kontanter, 3 Visa-kort og et guld-Mastercard med - og var dermed også sygeforsikret med mulig hjemrejse indtil 2 måneder i udlandet. Og naturligvis både det gule og det blå sygesikringsbevis. Vi fik brug for sygesikringen i Tyskland, og det virkede! Hospitalerne ligger tæt i Tyskland, og der er fin service.

Og så til turen:

Tyskland

Vi startede lidt sent hjemmefra den 27. februar og efter at havde handlet lidt hos Heilighafen var det blevet tid til at finde et sted at overnatte. Vi fandt ved hjælp af Karen en campingplads i Dahme, men selvom den var åben, var den næsten helt mørkelagt, så vi foretrak at overnatte på en parkeringsplads lige før campingpladsen (N54° 13,853' E011° 5,030') hvor pladsen var rimelig belyst. Der var en automat på pladsen, men vi fandt ikke ud af, om der skulle betales om natten, så det gjorde vi ikke.

Efter et kort ophold i Lübeck kørte vi mod Dortmund uden om Hamburg og Hannover. Vi overnattede på en campingplads ved Doktor-see, hvor der var campingpladser - så vidt vi kunne se -

hele vejen rundt om søen. Vi skulle nemlig have rensset friskvandstanken, fordi vandet så lidt underligt ud - og så var der kun vand inde i badebygningen, for der var stadig vinterlukket for de udvendige tappesteder. Men vi fik det ordnet, det tog bare lidt længere tid.

Vi ville gerne se Brükenburg slot og lige ved slottet er en Stell-plads (N52° 15,479' E009° 02,784') som tillige med er ret billig og med strøm. Parkerings-kvitteringen giver rabat, når man skal se slottet. Rundvisningen var på Tysk, og det mest imponerende var billederne i loftet som nogle steder var i 3D (men malet for 150 år siden!).

Brükenburg slot.

Da vi ikke synes, at de tyske motorveje er spændende at køre på, når der er høje autoværn, og da vi sigtede mod Limburg valgte vi at køre over Paderborn. Ved Siegen forsøgte vi at finde et åbent overnatningssted, men efter 3-4 timer og utallige forsøg i dybt mørke, erkendte vi ved 23-tiden, at det ikke var muligt, så det blev til stegte pølser med rugbrød og 5 timer på langs på en parkeringsplads ved en tankstation i Heiligenroth ved motorvejen til Koblenz (for at sove der skal man være godt træt!).

Næste morgen kørte vi mod Koblenz, hvor vi tog vej no.9 langs med Rhinen. Det var en flot og langsom tur med udsigt til en masse flodbåde, vinmarker op ad bjergsiderne og slotte og borge højt placeret og meget dekorativt. Loreley så vi lidt ved et tilfælde.

Borg højt placeret ved Rhinen.

Da vi kom til Germesheim, som var en gammel garnisonsby, fandt vi Stell-pladsen som var lige op ad en mur til en gammel kasernebygning (N49°13,162' E8°22,62'). På grund af frost var der ikke fersk drikkevand, men det var der på byens bibliotek.

Næste dag ville vi køre ind i Frankrig ved Strasbourg, men kom i tanker om, at Bürstner havde deres fabrik i Kehl, som ligger lige over for Strasbourg, og da vi havde et par småting vi trængte til at få afklaret, aflagde vi besøg der. De har en Stell-plads (fuldt udrustet, med gratis vand, strøm og varmt bad!!!) som var reserveret til vogne, der skulle have lavet service. Dér blev vi natten over og fik dagen efter afklaret vores ting.

Vi ville gerne have været til Freiburg, der omtales som den skønneste by i Tyskland, men fik at vide af en dame, som havde set vejrudsigten, at det de efterfølgende dage ville blive regn og slud, så vi opgav og ville i stedet for nå så langt sydpå som muligt.

Frankrig

Vi havde glemt, at de franske motorveje er betalingsveje og ved Belfort kørte vi af for at fange N83 sydpå. Blev fanget i virvaret af franske vejnumre og oplevede vores første møde med betalingsanlæg, hvor vi ikke kan køre igennem sammen med personbilerne som kun må være 2,1 m høje. Ja, så var der kun lastbilgennemgangen, og det blev lidt af en prøvelse, for vi forsøgte at betale med Visa kort, men det kunne ikke lade sig gøre. Der kom ingen hjælp, når vi trykkede på "hjælp" knappen. Til sidst forsøgte vi at finde en person der kunne hjælpe ved at krydse 12 vognbaner til fods og få fat i kontrol-kontoret. Ren kage mand!!! Det kostede 15 € at komme på en forkeret motorvej og få vendt om. I regn og slud og med en masse mopsede, dyttende franske vognmænd, der ikke kunne forstå vores problem.

I Frankrig hedder en "Stell-plads" en "aire", og der er mange af dem. Men vi skulle lige lære at finde dem først. Efter et par forgæves forsøg fandt vi en dejlig aire i Baumes les Dames (N47°20,391' E6°21,482'), vi kom ved 21 tiden i snevejr og blæst, og her så vi for første gang rigtig mange autocampere, vel en 20-30 stykker. Der var strøm og tryghed. FEDT!!! Det sneede næste morgen, og vej N83 var ikke helt ryddet for sne, så trods vores gode vinterdæk, blev det en forsigtig kørsel det første stykke til Lyon. På den anden side af Lyon i Saint-Georges d'Espaeranche overnattede vi sammen med 7-8 andre campere.

Da vi ikke ville køre på motorvej, tog vi N85 mod Seillans over Grenoble. I starten var det en fin flad vej, men fra Grenoble var det bjergkørsel. Vejene var gode og tørre. Der var klar sol hele dagen, og turen var utrolig smuk med flotte udsigter til sneklædte bjerge.

Udsigt til sneklædte bjerge.

Vi fandt en aire lige før Sisteron og fandt ud af, at Sisteron væsentligst består af en uhyrlig mængde ukoordinerede lyskryds, inden vi igen kom ud på Rue de Napoleon, N75 sydpå mod Siellans, hvor vi skulle besøge vores veninde, som bor der om vinteren. Siellans ligger ikke langt fra Nice, og da vi nu havde lokalkendt guide, fik vi set en masse i området, i de tre dage vi var der. Bl.a. Cagnes, som er en meget gammel og spændende by, beliggende op ad bjergsiden. Centrum er ikke egnet for autocampere!

Seillans centrum.

På vejen fra Grenoble til Siellans havde vi gjort et kort ophold i Castellane (oppe i bjergene) og set, at der var en aire (N43°50,762' E6°30,951'), som lå lige ved siden af en flod. Det, der havde fanget vores opmærksomhed, var den kirke, der lå på en 200m bjergtop over pladsen. Så vi kørte tilbage til Castellane og nød landsbyen og udsigten i fulde drag. Næste morgen vågnede vi til spas og ballade fra en masse brandmænd, der skulle fylde vognene op med vand fra floden, de legede i timevis og hyggede sig, og da vi havde nydt denne udfoldelse og sludret med et dansk par på pladsen, kørte vi gennem le Grand Canyon du Verdon. Turen var kun på 50 km, men tog 4 timer og var en fantastisk oplevelse. Det var et betagende landskab, som hele tiden skiftede: klipper, skov og en flod i bunden af kløfterne og søer med blå-grønt vand.

Grand Canyon du Verdon.

Det var en fin vej, vi kørte på, der var ikke megen trafik, men den var snoet og ofte med overhængende klipper. Det var ikke vejens skyld, at det tog lang tid at køre turen men pauserne, hvor vi lige skulle se os om. Et utrolig smukt område!

Derefter kørte vi via Reiz, og da vi brugte GPS, kom vi de sidste 40-50 km ad en betagende og meget smal og særdeles trafikeret vej i et terræn med træer, buske og hede. Vi nåede sidst på dagen til pladserne (der er 2 ved siden af hinanden) i Gréazque (N43°25,973' E5°32,078') syd for Marseille, som ligger ved en nedlagt kulmine. Her fik vi dagen efter en spændende rundvisning på 2½ time på engelsk og fransk i minemuseet.

Næste stop blev en campingplads Nostradamus (N43°40,644' E5°3,905') ikke langt derfra, for vi trængte til at få vasket tøj. Værten var hyggelig og flersproget, og der var trådløs internetforbindelse. Da værten opdagede, at vi var fra Danmark, bad han os om at checke hans danske beskrivelse af pladsen på internettet. Så nu har han en mere korrekt beskrivelse på dansk og vi fik 2 gratis overnatninger, internet og vask. Det var OK.

I nærheden var en grotte, som hed Le Thor, og da vi på Mallorca havde set en flot drypstenshule, ville vi også se denne. Prisen var høj og rundvisningen var kun på fransk, så udbyttet af forklaringerne var begrænset. Grotten kunne slet ikke måle sig med den, vi havde set på Mallorca.

Det var stærk Mistral, og lidt sent på aftenen fandt vi en aire **med læ** på en vingård ved navn Domaine des Lauribert (N44°20,929' E4°58,240'). Da vi kom dertil, så vi glade camper-folk, som havde købt vin, komme gående med deres bytte.

Ejeren (Lauribert himself) var ved at lukke, men han åbnede igen, da vi kom og var utrolig venlig og gavmild med smagsprøverne. Overnatning var gratis (incl. alle faciliteter), og hvis vi skulle bruge strøm, kostede det 2 € Denne plads brugte vi 3 nætter i alt - vi var andre steder undervejs, men kom hele tiden tilbage. Den ligger utrolig centralt for både Orange og Avignon, og den er nem at finde, hvis man bliver på vejen mellem Tulette og Valreas (D976), indtil man ser skiltet med autocamper til højre (GPS skød en meget smal genvej!). Arealerne rundt om vingården er fyldt med sjove fabeldyr og figurer, som ejeren har konstrueret i genbrugs-jern. Mindst lige så flot som Robert Jacobsen! Og meget vellignende. Et herligt sted.

Domaine des Lauribert.

I nærheden er som sagt Avignon. Pavepaladset i byen skuffede os, men den tilhørende park lå højt oppe over byen og var bestemt turen derop værd. Der var en god udsigt over en del af byen, og deroppe fra kunne vi se den halve bro, som byen er berømt for, og Avignon er en spændende og hyggelig by. I Orange er det Romerske Teater, som vi brugte megen tid på at se, sammen med de tilhørende museer.

Romerske Teater.

Den halve bro.

Også Nîmes er spændende - men svær at parkere i med en stor bil. Til sidst fandt vi en p-plads lidt udenfor byen ved et indkøbscenter og tog en bus ind til centrum, hvor vi nød at se et stort børneoptog indtage den arena, hvor gladiatorerne tidligere kæmpede. I arenaens gange er der spændende 3D udstillinger, som vi nær havde overset. I Nîmes er også et romersk tempel, hvor kustosoden taler lidt dansk, og de viser 3D film om romertiden.

Vi ville have spillet golf nær Beaux de Provence men alt var optaget, og derfor så vi byen i stedet. Det var en gammel, bygningsmæssigt spændende by i mange niveauer, der nu helt og aldeles er overtaget af turistboder af alle slags, men byens kapel er utrolig flot dekoreret på væggene med

legemsstore figurer. Der er en decideret camper-parkering med timebetaling lige nedenfor byen langs hovedvejen. Der er en del støj om dagen.

Centralt i området er også en anden vidunderlig plads ved Comps (N43°51,251´ E4°36,498´). Her overnatter man for 3 € nat på en dejlig plads under træer ud mod en afgrening af Rhone og har en skøn udsigt (ingen strøm, men tømning og vand er incl.). Vi kom sent, for vi handlede undervejs i en sjov lille butik, der havde alt! Det var blevet mørkt, men ved at gå rundt med en lygte, fandt vi en plads helt nede ved vandet. I stærk blæst er det en ulempe at parkere under træerne, fordi det drysser ned på bilen. Men så kan man flytte op i læ på den store grusplads, hvor toiletter og tømningsfaciliteter er. Byen Comps har været oversvømmet mange gange af flodvandet, og derfor kan vejen ned til floden blokeres. Vi er ikke helt stærke udi det franske sprog og misforstod den lokale politidame, der opkrævede penge for overnatningen, men det hun nok sagde til os var, at der skulle være beredskabsøvelse netop denne dag, hvor de tog tid på, hvor lang tid det tog at afspærre vejen mod floden. Og så måtte vi pænt holde og vente på, at øvelsen var færdig, og vi kunne komme ud med bilen. Men vi fik da set byen og omgivelserne til fods imens. Vi vendte tilbage til denne skønne plads 3 gange. Roligt og smukt.

Stell-plads ved byen Comps.

Mellem Valreas og Grignan er en aire (N 44°23,649´ E4°57,814´) på vingård (skilt ved vejen). Der er gratis el og tømning, pæne toiletforhold og legeplads til børnene, bænke og borde. Flot! Men ingen læ. Ejeren inviterer til vinsmagning og mener, at han da skulle være en røver for at tage penge for at bruge faciliteterne. Udsigten derfra ud over vinmarker op mod bjergene i baggrunden er virkelig værd at se på i alle retninger. Der går et æsel og en ged i en indhegning og de kommunikerer virkelig!

Her er så stille og fredelig, at det eneste, vi kan høre, er vinden og inden det blev mørkt, også æslet som kaldte på geden, når den var gået ud af deres fælles område og æslet på grund af sin størrelse kunne ikke komme med.

I Grignan ligger, højt hævet over byen, som ligger op ad bjergsiden, et slot og en kirke, alt sammen i den typiske gule kalk/sandsten, som kendetegner egnen. Man kan holde på sportspladsen nedenfor bjerget og gå derop. Meget smukt og spændende, og fra slottet er der en formidabel udsigt dels over byen og over dalen neden for og til de omliggende bjerge.

Vi dryssede i nogle dage rundt på diverse pladser og nød området på vej sydpå, men så skulle der vaskes tøj. Det blev på campingpladsen Mont Blanc (N43°23,905´ E3°22,433´), og på vejen dertil fandt vi et nyt stykke motorvej, som hverken Karen eller kortene kendte til. Vi var nu nået op på en dagtemperatur (26. marts) på 26 grader om dagen og 9 grader om natten mens resten af Europa var dækket af sne, regn og storm. Men som campingmutter sagde (hun taler fint engelsk!!!!!! og det er en lise): "God protects us here!" Det satsede vi på et par dage.

Fastliggerne havde arrangeret mande-boule ved 16-17 tiden. De kørte på arbejde (og vækkede os, selvom de listede) kl. 5-7 om morgenen, så det kneb med skønhedssøvnen. Men byen Mont Blanc var en sød lille by, som man IKKE skulle have camperen med op i.

Vi havde stadig Mistral, og vinden var på tværs, da vi kørte videre mod Narbonne, så vi kunne kun køre 70 km/h, så vi kom til airen i Narbonne (N43°10,835´ E3°1,403´) sidst på dagen, og der var lige plads til os, som den sidste af ca. 50 campere, som holdt i to rækker.

Efter at havde koblet strømmen til (via gode naboer) og sat presenning på, sad vi lidt og slappede af, hvorefter vi gik ind til centrum for at få noget at spise og se lidt på byen. Overfor airen var en stor udstillingshal, og næste morgen var der myldrende fuldt af mennesker og biler. Vi gik derover for at se, hvad det var, og fik en stak papirer i hånden, da vi gik ind - ju hu! Det var gratis. Vi kiggede lidt omkring, og der stod mennesker og talte sammen alle steder - men der var hverken billeder eller sjove ting at se. Endelig fik vi læst lidt af det, der stod i papirerne og brød så hulkende sammen i grin, det var en jobsøgningsmesse, som vi var kommet ind på! Så vi skyndte os ud og gik mod markedshallerne - og der var marked!!!!!! På gaden rundt om hallerne, inde i hallerne og langs kanalen foran var der marked i begge sider.

Narbonne er meget spændende med smukke blomster, kanaler og gamle bygninger alle steder. Vi så katedralen udefra og dens park, og den var imponerende men lukket til kl. 14, så vi tog en kop kaffe til den åbnede, og den var utrolig flot indeni også.

En lille del af blomsterudsmykningen i Nabonne.

Fordi der var strejke blandt opsynsmændene opkrævede de ikke de 7 € som de var berettiget til for opholdet, og så kørte vi mod Cascarsonne, hvor vi ville spille golf dagen efter. Lige udenfor Narbonne faldt vi over tre camper-tilbehørsforretninger. Det var bare rigtig godt, for vi havde haft sammenbrud af vores ene toiletkassette (har heldigvis altid en ekstra med) og skulle også have et nyt hængsel til fryseren.

Derpå sigtede vi mod en stjernemærket aire udenfor Carcarsonne, Trebes (N43°12,530´ E2°26,820´). Den var stop-fyldt, men der var lige plads til os også. Vi holdt alle jumboerne i én lang række, og der var kun strøm til de første 2. Vi traf nogle englændere, der holdt foran os og sludrede med dem over noget godt fransk øl i nogle timer - det var hyggeligt og rart at tale med nogen man kunne forstå. Men der var megen larm fra lastbiler, tog og fly i løbet af natten.

Vi kørte ud til golfklubben i Cascarsonne, som var mere end almindeligt udfordrende med stigninger på op til 40 grader og nød de 9 huller, som Jytte orkede. Vi var nu oppe på en dagtemperatur på 25 grader.

Om natten boede vi på en stor parkeringsplads midt i Cascarsonne lige under borgen (N43°12,520´ E2°21,962´ h=121m, Tnat 6,5°), og med Karens hjælp tog det os 3/4 time at køre på alle leder i byens ufatteligt snævre gader! Først da vi droppede at bruge GPS, fandt vi den. Vi ville ikke sove der alene, men der kom heldigvis en fransk Bürstner og så aftalte vi at blive begge 2. Vi troede at pladsen var meget dyr, men det viste sig, at man som camper kun betaler for dagtimerne, så vi betalte 6 €incl. faciliteter for over 20 timer.

En del af borgen i Cascarsonne.

I mellemtiden fik vi set Cascarsonne gamle by, som er en by og en borg ud i ét stykke. Meget spændende at se. Der var turistboder i alle de gamle butikker. Dernæst så vi ridderborgen, hvor der i kirken var meget simple vægmalerier og ellers mest forsvarsværker, så man på alle mulige måder kunne forsvare, skyde og hælde ting i hovedet på angribere.

Ved byen Couiza ligger L'église Rennes - le chateau, hvor historien om ridderne med den hellige gral skulle stamme fra. Det viste sig, at kirken ikke lå ved byen Couiza, men 600 højere oppe ad en meget hvid hårnålevej, med plads til knap 1½ bil i bredden. Det bliver aldrig sjovt! Vi så kirken og der var ikke nær så megen mystik, som Politikens bog fortalte, og så kørte vi videre mod Toulouse for at se rumfartsmuseet. Men vi blev trætte undervejs og kørte ind i Venerque, hvor der er en aire med vand og tømning (N43°26,017' E1°26,411'). Undervejs skiftede landskabet karakter fra bjerg og vinmarker til landbrug og græsmarker. Rumfartsmuseet i Toulouse har lukket om mandagen, så vi tog en slapper et par dage, mens vi ventede på, at det skulle blive tirsdag.

Og det var værd at vente på at se, selvom der var mange oplysninger, vi gik glip af, fordi alt stod på fransk. Der var en del modeller i 1:1 blandt andet Mir og en Ariane raket, der blev vist næsten alt med rumfart på små film/fjernsyn, der var rumdragter og forskellige rumkapslers indretning og et par biografer, som viste forskellige film - på 360° lærreder.

Rumfartsmuseet i Toulouse.

Vi kørte videre til Cahors, hvor vi ville overnatte. Der var kun 4 pladser, og de lå centralt, men det var efterhånden sent, så alt var optaget. Cahors så ret spændende og gammel ud, den må vi se senere. Så vi fortsatte til Vers i buldermørke og fandt efter nogen søgen en aire ved en nedlagt jernbanestation (N44°29,132' E1°33,307' (koordinaterne i bogen passer ikke)) hvor der var to andre campere. Der var forholdsvis stille, kirkeuret slog kun timeslag, men for at være sikker på at alle havde hørt det, gentog det slagene ca. et minut senere. Næste morgen gik vi en tur og opdagede, at der nede ved floden ca. 200 m fra, hvor vi parkerede,

var en campingplads, hvor man kunne holde gratis foran pladsen, og hvor der var en vidunderlig udsigt og 2,9 m max højde i tilkørslen under en rundbuebro. Man skal komme i dagslys for at finde det og køre sikkert derind.

Den nedlagte jernbanestation.

Næste spændende aire var Meymac lå i 660m højde ved en sø, hvor der var en fantastisk flot udsigt ($45^{\circ}31,522'$ $E2^{\circ}7,657'$) og et dejligt naturområde til vandreture - lidt øde, men der kom 2 andre vogne til natten. En dejlig stille nat uden kirkeklokker! Det var et flot syn der mødte os, da vi vågnede næste morgen, den modsatte bred af søen lå badet i sollys, træer og huse spejlede sig i det næsten blanke vand, og det var vanskeligt at løsrive sig fra det.

Så vi var lidt sent i gang, da vi kørte videre mod Dijon ad vinvejen med et stop i en vinbutik, hvor Jytte købte 10 liter Bourgognevin på karton, fordi det kostede det samme som 5 liter på flaske - det viste sig senere, at det var den butik, der havde de næst-dyreste vine, men vinen var superberb! Lige før Dijon stoppede vi i Marsanny-la-Cote, hvor der lige over for rådhuset var parkeringsplads som også var for campere ($N47^{\circ}16,217'$ $E4^{\circ}59,231'$). Der var som sædvanlig en kirke i nærheden og klokken slog timeslag, som blev gentaget efter et par minutter. Men i det mindste var klokken ren i tonen! Byen rummede 3 restauranter/værtshuse, en skole for de yngste og var slet ikke så lille endda. Da vi landede på rådhuspladsen, så vi politiet i funktion, dels vinkede politimanden os over på parkeringspladsen, og dels holdt han bilerne tilbage hver gang en af de små poder med eller uden forælder skulle over vejen. Og da alle børnene var væk ca. ved 5-tiden, holdt han fri.

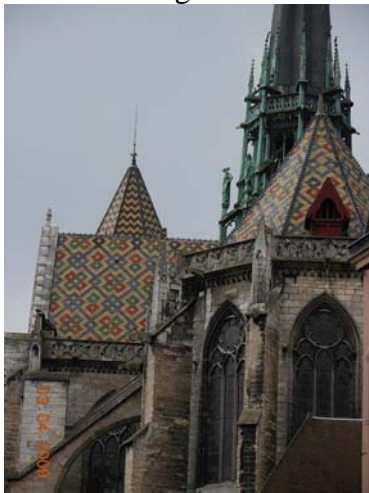

Marsanny-la-Cote.

Der var reception under turistbureauet ved siden af os, og derfor var der en masse mennesker i deres fine tøj, der parkerede på parkeringspladsen og kørte igen, så vi fik set, hvordan franskmænd klæder sig pænt på. Specielt studerer vi høje hæle i kombination med brosten og andre forekomster, og der

er forbavsende mange, der klarer det flot. Men det ser ud til, at skomodene mere trækker i retningen mod flade sko.

Dagen efter gik turen mod Dijon, hvor vi fandt en fin p-plads langs banen på en blind vej. Alle steder måtte man kun holde 2 timer, så det betalte vi for og håbede, at det gik godt - det gjorde det. Vi besøgte rådhuset og museet med maleriudstillinger, hvor vi brugte mange timer, og der var flotte gamle billeder, albertavlelignende udskæringsstykker, utrolig flotte træarbejder i naturtræ med udskæringer/indlagte træsorter, broderede stole og kammermusik, som vi netop kom for sent til.

Tag på kirke i Dijon.

Derefter kørte vi til airen ved Beaumes les Dames, for vi ville så gerne se den igen uden sne og sjap. Vi havde læst, at den kunne være fyldt ved påsketid - og det var den. Vi fik en sidste plads og så mange andre køre forgæves. Om aftenen da vi gik tur - der var fint belyst langs en vandresti - gik vi til den nærmeste campingplads 300 m. væk (der stadig var lukket), og der holdt 15 campere utrolig fredeligt - og vi holdt med næsen på vejen. Men vi havde jo drukket vin og øl, så bilen blev holdende, og det gik fint endda.

Og hvad lærte vi om Frankrig?

Generelt fandt vi ud af, at franskmænd er mægtig rare og høflige. Folk i alle aldre siger pænt "bon jour" eller "bon soire" når man møder dem og "au revoir" når man går. Specielt i syd taler de et ret vanskeligt forståeligt fransk, og der er meget få, der taler engelsk. De beklager alle, at de ikke kan engelsk, men det interesserer dem ikke. I nord går det lettere med begge dele. Der er især i de små byer vældig pænt og rent.

Frankrig har nogle helt gigantiske supermarkeder, der har alt i et utal af variationer, og de er alle steder. Der er specielt Leclerc, Carrefour, Cassino alle steder og mini Cassinoer. Cassino har sine egne varemærker. Butikkerne forsøger at binde folk til sig med rabatsystemer og kort. De enorme supermarkeder, som ligger udenfor de større byer, betyder til gengæld butiksdød i stor stil i de små byer. Der er bare intet! Nogle gange en lille bar eller en frisør eller et boulangerie med baguetter og andet eller en tabac. Enkelte af de store supermarkeder har rugbrød, men det er sjældent at finde. Til gengæld har selv de mindste soyamælk (som vi bruger) og sjove specialprodukter.

Man kan let kende en franskmænd m/k på baguetten under armen. Den er monteret fra tidlig morgen til om eftermiddagen, og nogle har endda flere af slagsen. Det siges, at de fødes med den.

Det er tilsyneladende mændenes privilegium at koble af efter arbejdet og mødes med de andre i en meget koncentreret dyst Petanque. Kun få steder så vi at også kvinder spillede.

Der kører adskillige gamle og specielle biler, bl.a. Dauphine, R4 i alle afskygninger, 2CV tilsvarende, og rigtig mange biler har fået pariserfacon - dvs. er trykket lidt hist og her. Vi oplevede kun stor hensyntagen i trafikken, uanset hvor turistet og kvajet vi opførte os. Hvordan det havde været som personbil, kan vi jo ikke vide. Vi er store - og for store til mange af de "hvide" veje og snævre gader i byerne, hvor det slet ikke var sjovt at møde en modgående og slet ikke en anden stor bil. Der var mange situationer, hvor vi fik brug for at slå spejlene ind i den ene eller anden eller begge sider.

Der er ufattelig mange campere på vejene, de fleste kørt af vores generation. Når man skal hilse på dem alle, er det svært at nå at holde på rattet indimellem - der er mange campere og mange sving. Langt de fleste har ét eller flere husdyr, som er rare og venesæle og hygger sig med hinanden og deres ejere og som siger pænt goddag. Vi så en del katte i snor men ellers var det mest hunde.

Vi havde meget blæsevejr - med stød i stormstyrke og nogle gange bare stormstyrke. Mistral!!! Og både vi og franskmændene var rigtig trætte af den. Tilsyneladende mest fremherskende i den østlige og sydlige del af Frankrig.

På parallelvejene til motorvejen og i byerne er der mange rundkørsler, og de er ofte opfindsomt dekoreret med forskellig kunst og blomster - dejligt!

Rundkørsel i Frankrig.

Landskabet skiftede meget. Da vi kørte fra syd og lidt nord-vestpå ændredes det fra uendelige vinmarker med bjergudsigt til grønne agre og almindeligt landbrugsland. Der blev længere mellem husene og i byerne var der nok mere velstand. Endnu længere mod nord ad vinvejen kom der igen vinstokke først høje, slanke, og senere igen de små gnallinger på 40 cm + 1 skud, som vi havde set hele vejen. De har nogle helt specielle smalle traktorer, som de kan køre mellem vinstokkene og skære, pløje og måske også høste med. Vi så nu utrolig megen håndskæring af vinstokkene, der havde lavet ris sidste år. Specielt i Provence var der en del uplejede marker - som om årstiden ikke helt var inde endnu eller kræfterne ikke slog til.

Og så lukker man nogle franske øl op med fingrene, for de har drejekapsel! Det kan man tit ikke se, så enten lukker man en drejekapsel op med oplukkeren, eller også river man fingrene på en almindelig kapsel, fordi man tror at den skal drejes. Derfor drikker man vin i Frankrig!

Tyskland igen

Fra Frankrig tog vi til Tysklands smukkeste by, Freiburg. Det er i hvert fald den by, som de fleste tyskere gerne ville bo i, har vi læst. Vi boede på en campingplads i byen, og da det var dejligt vejr, gik vi de 2 km til centrum, hvor vi fik set masser af tøjforretninger, bagerier, madsteder, cafeer, boghandlere og universitet, bibliotek, mere universitet, cafeer etc. i én uendelighed. Vi var inde i en spændende gammel hal-bygning med madbutikker/cafe-servering i hele bygningen fra forskellige små butikker med forskellige landes specialiteter.

Hele byen var i høj grad pyntet med smukke huse, spændende bygninger og byporte og alt muligt andet. I gaderne er der lave kanaler med frisk vand, som køler byen ned om sommeren. Der var sporvogne, og de har fortrinsret i vejbanen. Og der var vrimlende fuldt af mennesker - især mange

unge mennesker, som alle var på gåben, fordi hele byen var fodgængerzone, med mindre man havde et ærinde og skulle læsse af. Og når én bil skulle læsse af, måtte alle bilerne bagved bare vente til det var gjort - det var de åbenbart vant til.

Tilbage på campingpladsen (vi tog spurvognen) havde vi en sjov oplevelse, idet naboen, en tysker, prøvede at sige Jytte noget, som hun ikke forstod. Men han ville forklare sig, hvis hun kom med, og da de kom rundt om hans autocamper pegede han på en hundelort og spurgte vredt "Dein Hund?" Han blev lidt forlegen, da Jytte fortalte, at vi ikke har hund. Men senere fortalte han, at han havde fundet syndebukken, hvordan han så havde båret sig ad.

Nogle gange kunne vi godt have brug for at være dygtigere til tysk, men i Baden-Baden reddede Jyttes hjemmestrikkede sprog os for en P-bøde, da hun overbeviste en P-vagt om, at vi ikke vidste at Parkierungsschein ikke betyder p-skive, men p-billet.

Næste spændende sted var Kassel, hvor vi nød den pragtfulde park til slottet Wilhelmshöhe. Der var vandkunst, søer og blomstrende buske og mange mennesker der lå, gik, vandrede, klatrede mange steder, men parken var så stor, at de ikke fyldte ret meget.

Slottet Wilhelmshöhe i Kassel.

I Hofgeismar er der en dejlig, central Stell-plads (N51°29,753' E9°22,526') med fine faciliteter og mange andre campere. Det var 25 grader i skyggen, men det blæste en del, så vi havde vinduerne åbne, mens vi sov middagssøvn - de andre var der jo til at passe på os. Byen er bygningsmæssigt meget gammel og spændende med en masse bindingsværkshuse. Vi havde stort set ikke set regn i 4-5 uger nu, men der var frodigt og forsythia og ribes blomstrede.

Hofgeismar.

Stell-plads i Hofgeismar.

Vi har så ofte kørt igennem Lüneburger Heide på motorvejen på vej ud og hjem, men nu gav vi os tid til at krydse rundt på Heiden i flere timer på kryds og tværs. Det var nærmest skov med en smule lyng nogle steder i underskoven. Der var meget få P-muligheder, så vi fik ikke gået tur. Bagefter kørte vi til en skøn, centralt beliggende Stell-plads i Lüneburg (N53°14,726' E10°23,803'), hvor der var mange vogne, og hvor vi mødte den anden danske vogn, siden vi kørte hjemmefra.

Byen er rigtig spændende med mange gamle huse. Den indre by ser ud som om det er én stor restaurant. Der er udendørs spising overalt - måske også fordi tyskerne har totalt rygeforbud inde, og der er mange, der ryger. Vi fandt et godt sted at spise med udsigt til floden og den gamle

saltkran. Vi faldt pladask for Lüneburg, der har en meget smuk kirke og mange små, spændende gader med masser af gode, billige butikker.

Dørparti i Lüneburg.

Vores sidste overnatning blev ved Scharbeutz på Stell-pladsen Hamburger ring (N54°1,818´ E10°45,094´), hvor der var en masse andre vogne og venlige folk, der hjalp os med at finde ud af betalingssystemet. Pladsen ligger ret tæt på stranden, og det stormede en halv pelikan og var 4° koldt. Så efter at have haft sommervejr i flere uger, fik vi nu masser af tøj på og følte os næsten hjemme igen.